

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА 51-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

16⁰⁶
Уфия

УВАЖАЕМИ/ЕМА ГОСПОДИН/ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87 ал. 1, т.1 и 2 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал.1, т.1 от Правилника за дейността и организацията на Народното събрание внасяме законопроект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс.

Моля на основание чл. 71, ал.1 от ПОДНС да разпределите внесения от нас проект за разглеждане.

ВНОСИТЕЛИ:

Иошадим Тодоров Кочаринков
Петър Николаев Стефов
Сорго Ангел
Климент Пламенов Шенов
Георги Христианов Иванов
Златан Боянчев Боянчев

(проект)

ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС

Обн. ДВ. бр.26 от 2 Април 1968г., попр. ДВ. бр.29 от 12 Април 1968г., изм. ДВ. бр.92 от 28 Ноември 1969г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 1973г., изм. ДВ. бр.27 от 3 Април 1973г., изм. ДВ. бр.89 от 15 Ноември 1974г., изм. ДВ. бр.95 от 12 Декември 1975г., изм. ДВ. бр.3 от 11 Януари 1977г., изм. ДВ. бр.54 от 11 Юли 1978г., изм. ДВ. бр.89 от 9 Ноември 1979г., изм. ДВ. бр.28 от 9 Април 1982г., попр. ДВ. бр.31 от 20 Април 1982г., изм. ДВ. бр.44 от 5 Юни 1984г., изм. ДВ. бр.41 от 28 Май 1985г., изм. ДВ. бр.79 от 11 Октомври 1985г., попр. ДВ. бр.80 от 15 Октомври 1985г., изм. ДВ. бр.89 от 18 Ноември 1986г., попр. ДВ. бр.90 от 21 Ноември 1986г., изм. ДВ. бр.37 от 16 Май 1989г., изм. ДВ. бр.91 от 24 Ноември 1989г., изм. ДВ. бр.99 от 22 Декември 1989г., изм. ДВ. бр.10 от 2 Февруари 1990г., изм. ДВ. бр.31 от 17 Април 1990г., изм. ДВ. бр.81 от 9 Октомври 1990г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 1991г., изм. ДВ. бр.86 от 18 Октомври 1991г., попр. ДВ. бр.90 от 1 Ноември 1991г., изм. ДВ. бр.105 от 19 Декември 1991г., доп. ДВ. бр.54 от 3 Юли 1992г., изм. ДВ. бр.10 от 5 Февруари 1993г., изм. ДВ. бр.50 от 1 Юни 1995г., изм. ДВ. бр.97 от 3 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.102 от 21 Ноември 1995г., изм. ДВ. бр.107 от 17 Декември 1996г., изм. ДВ. бр.62 от 5 Август 1997г., изм. ДВ. бр.85 от 26 Септември 1997г., изм. ДВ. бр.120 от 16 Декември 1997г., доп. ДВ. бр.83 от 21 Юли 1998г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Юли 1998г., доп. ДВ. бр.132 от 10 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.133 от 11 Ноември 1998г., изм. ДВ. бр.153 от 23 Декември 1998г., изм. ДВ. бр.7 от 26 Януари 1999г., изм. ДВ. бр.51 от 4 Юни 1999г., изм. ДВ. бр.81 от 14 Септември 1999г., изм. ДВ. бр.21 от 17 Март 2000г., изм. ДВ. бр.51 от 23 Юни 2000г., изм. ДВ. бр.98 от 1 Декември 2000г., доп. ДВ. бр.41 от 24 Април 2001г., изм. ДВ. бр.101 от 23 Ноември 2001г., изм. ДВ. бр.45 от 30 Април 2002г., изм. ДВ. бр.92 от 27 Септември 2002г., изм. ДВ. бр.26 от 30 Март 2004г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Ноември 2004г., изм. ДВ. бр.24 от 22 Март 2005г., изм. ДВ. бр.43 от 20 Май 2005г., изм. ДВ. бр.76 от 20 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.86 от 28 Октомври 2005г., изм. ДВ. бр.88 от 4 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.59 от 21 Юли 2006г., изм. ДВ. бр.75 от 12 Септември 2006г., изм. ДВ. бр.102 от 19 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.38 от 11 Май 2007г., изм. ДВ. бр.57 от 13 Юли 2007г., изм. ДВ. бр.64 от 7 Август 2007г., изм. ДВ. бр.85 от 23 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.89 от 6 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.94 от 16 Ноември 2007г., изм. ДВ. бр.19 от 22 Февруари 2008г., изм. ДВ. бр.67 от 29 Юли 2008г., изм. ДВ. бр.102 от 28 Ноември 2008г., изм. ДВ. бр.12 от 13 Февруари 2009г., изм. ДВ. бр.23 от 27 Март 2009г., изм. ДВ. бр.27 от 10 Април 2009г., изм. ДВ. бр.32 от 28 Април 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.80 от 9 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. ДВ. бр.102 от 22 Декември 2009г., изм. ДВ. бр.26 от 6 Април 2010г., изм. ДВ. бр.32 от 27 Април 2010г., изм. ДВ. бр.33 от 26 Април 2011г., изм. ДВ. бр.60 от 5 Август 2011г., доп. ДВ. бр.19 от 6 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.20 от 9 Март 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.60 от 7 Август 2012г., изм. ДВ. бр.17 от 21 Февруари 2013г., доп. ДВ. бр.61 от 9 Юли 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.84 от 27 Септември 2013г., изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 Март 2014г., изм. ДВ. бр.53 от 27 Юни 2014г., доп. ДВ. бр.107 от 24 Декември 2014г., изм. ДВ. бр.14 от 20 Февруари 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.24 от 31 Март 2015г., доп. ДВ. бр.41 от 5 Юни 2015г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 26 Септември 2015г., изм. ДВ. бр.79 от 13 Октомври 2015г., доп. ДВ. бр.102 от 29 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.32 от 22 Април 2016г., доп. ДВ. бр.47 от 21 Юни 2016г., изм. ДВ. бр.83 от 21 Октомври 2016г., изм. и доп. ДВ. бр.95 от 29 Ноември 2016г., изм. ДВ. бр.13 от 7 Февруари 2017г., доп. ДВ. бр.54 от 5 Юли 2017г., изм. ДВ. бр.85 от 24 Октомври 2017г., изм. и доп. ДВ. бр.101 от 19 Декември 2017г., изм. ДВ. бр.55 от 3 Юли 2018г., доп. ДВ. бр.1 от 3 Януари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.7 от 22 Януари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.16 от 22 Февруари 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.83 от 22 Октомври 2019г., изм. ДВ. бр.13 от 14 Февруари 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.23 от 14 Март 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.28 от 24 Март 2020г., изм. ДВ. бр.44 от 13 Май 2020г., доп. ДВ. бр.88 от 13 Октомври 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.103 от 4 Декември 2020г., доп. ДВ. бр.108 от 22 Декември 2020г., изм. ДВ. бр.9 от 2 Февруари 2021г., изм. ДВ. бр.84 от 8 Октомври 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.53 от 8 Юли 2022г., изм. ДВ. бр.79 от 4 Октомври 2022г., изм. ДВ. бр.10 от 31 Януари 2023г.

§1. В член 12 се създава нова алинея трета със следния текст:

“(3) Няма превишаване пределите на неизбежната отбрана при защита срещу нападение, съпроводено с насилие, опасно за живота на защитаващия се или на друго лице, както и при защита срещу непосредствена заплаха от такова нападение.”

А следващите алинеи се преномерират съответно.

§2. В чл.37, алинея първа се добавя нова точка 12 със следния текст:

„временно принудително отнемане на моторно превозно средство за определен срок.“

§3. В чл.93, т.9 в края на изречението, вместо точка се слага запетая и се добавя следния текст:

„9. "Маловажен случай" е този, при който извършеното престъпление с оглед на липсата или незначителността на вредните последици или с оглед на други смекчаващи обстоятелства представлява по-ниска степен на обществена опасност в сравнение с обикновените случаи на престъпление от съответния вид, с изключение на престъпленията против собствеността.“

§4. В чл.93 се създава нова точка 32 със следния текст:

„32. „Граница на платното за движение“ е линията, очертана или не с пътна маркировка, която отделя платното за движение от другите конструктивни елементи на пътното платно - банкет, тротоар, лента за принудително спиране и други. Линията, с която се очертава "BUS"-лентата, също е граница на платното за движение.“

§5. В чл. 149 ал. 2 се създава т.6 със следния текст: „ т. 6 ако е извършено в жилището на жертвата или в имот, ползван от него за живеене или работа;“

§6. В чл. 149 ал. 5 се създава т.5 със следния текст: „ т. 5 ако разликата в годините между жертвата и дееца е такава, щото той би могъл да ѝ е син или внук;“

§7. В чл.152 ал.2 се създава точка 4 със следния текст: „ т.4 ако е извършено в жилището на изнасилената или в имот, ползван от него за живеене или работа ;“

§9. В чл.152 ал.4 се създава точка 5 със следния текст: „ т.5 ако разликата в годините между изнасилената и дееца е такава, щото той би могъл да ѝ е син или внук ;“

§10. В чл. 167 ал.1 думите „от една до три години“ се заменят с „от три до осем години“.

В ал.2 думите „от една до шест години“ се заменят с „от три до десет години“.

В ал.3 думите „от една до седем години“ се заменят с „от три до десет години“

В ал.5 думите „от две до седем години“ се заменят с „от три до десет години“.

Добавя алинея 8 със следния текст:

„Ако деянието по ал. 1 е извършено по отношение на лице, което ще упражни за първи път изборителното си право поради възрастово ограничение да стори това по-рано, наказанието е от три до седем години лишаване от свобода и глоба от 1000 до 10 000 лв.

§11. В чл.168, ал.1, думите „пробация до шест месеца или с глоба от сто до триста лева“ се заменят с думите „лишаване от свобода от три до осем години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева“. В алинея втора думите „пробация и с глоба от петстотин до две хиляди лева“ се заменят с „лишаване от свобода от три до осем години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева.“

В чл.168а, ал.1 думите „от една до шест години и с глоба от хиляда до три хиляди лева“ се заменят с думите „от три до десет години и с глоба от пет до петнадесет хиляди лева“. Добавя се и ново изречение със следния текст:

„Съдът може да разпорежи и конфискация на една втора от имуществото на дееца“.

В чл.169 думите „от една до пет години“ се заменят с „от пет до петнадесет години и с глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева“. Добавя се и ново изречение със следния текст:

„Съдът може да разпорежи и конфискация на една втора от имуществото на дееца“.

В чл. 169 б думите „до три години или глоба от сто до триста лева“ се заменят с „от една до шест години и с глоба от хиляда до десет хиляди лева“, като се добавя и нова ал. 2 със следния текст:

„ (2) Ако лицето на което се попречи да осъществи своите конституционни политически права към момента на деянието не ги е осъществявало по-рано поради възрастово ограничение да стори това по-рано, наказанието е лишаване от свобода от една до пет години и глоба от 1000 до 5000 лв.“

§12. В чл.169в, думите „до пет години“, се заменят с „от три до десет години и с глоба от две хиляди до пет хиляди лева“.

В чл.169г., ал.1, думите „от една до осем години“ се променят на „от пет до петнадесет години и с глоба от пет хиляди до петнадесет хиляди лева“, а в ал.2, думите „до шест години“ се заменят с „от три до десет години и с глоба от хиляда до пет хиляди лева“. Добавя се и нова алинея 5 със следния текст:

„Съдът може да разпорежи и конфискация на една втора от имуществото на дееца за случаите по алинея първа и втора“.

12. В чл.195, алинея първа, в точка седма, в началото на изречението думите „в немаловажни случаи“ се заличават.

Алинея четвърта се заличава, а следващата алинея се преномерираща съответно.

§13. В чл.195 се създава нова алинея шеста със следния текст:

„(6) В случаите по алинея първа, точка 4, използваното моторно превозно средство временно бива отнето принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години.“

§14. В чл.204 в началото на изречението думите „В маловажни случаи на длъжностно присвояване“ се заменят с „Ако присвоените пари, вещи или ценности бъдат внесени или заместени до приключване на досъдебното производство“

§15. В чл.209, алинея трета, в началото на изречението думите „В маловажни случаи по предходните алинеи“ се заменят с „Ако причинената имотна вреда бъде възстановена или обезщетена в пълен размер до приключване на досъдебното производство“.

§16. В чл.213а, алинея втора, в точка седма, в края на изречението думите „в немаловажни случаи“ се заличават.

§17. В чл.215 се създава нова алинея трета със следния текст:

„(3) В случаите по предходните алинеи, ако за укривателството е използвано моторно превозно средство, същото временно се отнема принудително и спира от движение за срок от една до три години.“

§18. В чл.216, алинея четвърта, в началото на изречението думите „В маловажни случаи“ се заменят с „Ако унищожената или повредена вещ бъде напълно възстановена или поправена до края на досъдебното производство“.

§19. В чл.226 се създава нова алинея шеста със следния текст:

„(6) В случаите по предходните алинеи съдът може да наложи конфискация до ½ от имуществото на деца.“

§20. В чл.233 алинея четвърта се добавя ново изречение накрая със следния текст:

„Ако за транспортирането на оръжието, изделията или технологиите с двойна употреба, предмет на престъплението е използвано моторно превозно средство, същото временно се отнема принудително и спира от движение за срок от една до три години.“

§21. В чл.234г. думите „по занятие“ се заменят с „възмездно или срещу имотна облага, извън случаите на инцидентно споделено пътуване“, а в края на изречението точката се премахва, слага се запетая и се добавя следния текст: „както и с глоба от хиляда до пет хиляди лева“.

§22. В чл.235, алинея седма се добавя ново изречение второ със следния текст:

„Уредите и средствата, с които е извършено престъплението, се отнемат в полза на държавата.“

§23. В чл.235 се добавя нова алинея осма със следния текст:

„(8) Превозното или преносното средство, послужило за превозването или транспортирането на предмета на престъплението, временно се отнема принудително и спира от движение за срок от една до три години.“

§ 24. В чл. 237 се правят следните изменения и допълнения: в ал. 1 думите „до една година или с глоба от сто до триста лева“ се заменят с думите „ шест години или глоба от десет хиляди до петдесет хиляди лв.“

в ал.2 думите „ пробация до шест месеца или с глоба от сто до триста лева „ се заменят с „шест години или глоба от пет до десет хиляди лв.“

§25. В чл.238 се създава нова алинея четвърта със следния текст:

„Използваното за транспортиране на убит или уловен едър дивеч в случаите по алинея 1 моторно превозно средство временно се отнема принудително и спира от движение за срок от една до три години, а уредите и средствата, с които е извършено престъплението, се отнемат в полза на държавата.“

§26. В чл.325, алинея трета, в края на изречението вместо точка се слага запетая и се добавя следния текст: „а използваното за деянието моторно превозно средство временно се отнема принудително и спира от движение за срок от една до три години.“

§27. В чл.342, алинея четвърта се добавя ново изречение второ със следния текст: „Ако за извършване на деянието е използвано моторно превозно средство, същото временно се отнема и спира от движение за период от една до три години.“

§28. В чл.343 ал.1 буква в) думите „от две до шест години“ се заменят с „от три до осем години“, а думите „от три до десет години“ се заменят с „от пет до дванадесет години“.

§29. В чл. 343 ал. 3 след текста „... или на пешеходна пътека...“ се слага запетая и се добавя следния текст „*тротоар или друга площ, извън границите на платното за движение, банкетите и островите на платното за движение*“;

В буква б) думата „*три*“ се заменя с думата „*пет*“, а думите „*от пет до двадесет години*“ се заменят с „*от десет до двадесет години*“;

§30. В чл.343а, алинея първа, в буква в) и буква г), думите в началото на изреченията „по ал.2“ се заменят с „по ал.3“.

§31. В чл.343б се създава нова алинея пета със следния текст:

„(5) Управляваното от дееца МПС в случаите по алинея от първа до трета временно бива отнемано принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години, а в случаите по алинея четвърта – от една до пет години.“

§32. В чл.343в се създава нова алинея четвърта със следния текст:

„(4) Управляваното от дееца МПС в случаите по предходните алинеи временно бива отнемано принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години.“

§33. В чл.343г. след думите „и 343в, ал.1“ се добавя „и ал.3“ и в края на изречението, вместо точка се поставя запетая и се добавя следния текст „включително и при прилагане на разпоредбата на чл.55, ал.3“.

§34. В чл.345 се добавя нова алинея трета със следния текст:

„(3) Управляваното моторно превозно средство временно бива отнемано принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години.“

§35. В чл.345 се добавя нова алинея четвърта със следния текст:

„(4) Моторното превозно средство, обект на престъплението по алинея 1 и 2 бива временно отнемано принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години.“

§36. В чл.353г. се добавя нова алинея четвърта със следния текст:

„(4) Ако за пренасянето по алинея 1 и 2 е използвано моторно превозно средство, същото бива временно отнемано принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години.“

§37. В чл.354а се добавя алинея трета със следния текст:

„(3) Ако за разпространението по алинея 1 и 2 се използвано моторно превозно средство, същото бива временно отнемано принудително и бива спирано от движение за срок от една до три години.“

А следващите алинеи се преномерират съответно.

§38. В чл. 354 се добавя алинея пет със следния текст:

„ (5) Ако деянието по алинея 1 е извършено на територията на детска градина, училище, интернат, висше училище, лечебно или здравно заведение, ученическо или студентско общежитие наказанието е лишаване от свобода до 5 години и глоба от 1000 до 5000 лв.

§39. В чл. 354 а ал.2 се добавя точка пет със следния текст:

„ т.5 е извършено на територията на детска градина, училище, интернат, висше училище, лечебно или здравно заведение, ученическо или студентско общежитие наказанието е лишаване от свобода от пет до петнадесет години и глоба от двадесет хиляди до сто хиляди лева.“

ВНОСИТЕЛИ:

Костянин Родион Константинович

Стелар Николай Степанович

Сотко Павел

Климент Павлович Шолохов

Георгий Христович Уваров

Земляков Павел

МОТИВИ

КЪМ ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ КОДЕКС

Необходимостта от настоящата законодателна промяна е в няколко насоки:

1. По отношение пределите на неизбежната отбрана: Предвижданите промени в НК са съобразени със задължителната съдебна практика, изразяваща се в Постановление на Върховния съд No.12/29.11.1973г. по НД 11/73г. на Пленума на Върховния съд, Конституционно решение 19/1997г. по КД 13/1997г., както и постоянната практика на ЕСПЧ при прилагането чл.2 т.2, б „а“ от ЕКЗПЧОС за защита правото на живот.

В настоящата ситуация с оглед обезлюдяването на по-малките населени места, държавният апарат няма възможност за извършване на превантивни действия и на противодействия срещу престъпленията, свързани с насилие над личността. В тази връзка на гражданите следва да бъде дадена по-голяма възможност по силата на закона за противодействие точно на този вид престъпления в случаите, когато биват извършвани спрямо тях. Населението в регионите застарява и по-възрастните хора в малките населени места не могат да разчитат на държавните органи да се намесят своевременно, за да ги защитят в подобни случаи на посегателства срещу телесната им неприкосновеност.

С предложението за разширение пределите на неизбежната отбрана се търси баланса между двете категории права: От една страна правата на жертвата, в това число защита правото му на живот и телесна неприкосновеност, а от друга страна общата защита на правото на живот, в това число и на нападателя. Необходимо е да се защити справедливостта в случаите, в които беззащитни хора биват нападани и ако не отвърнат на нападателя, е налице пряка опасност за техния живот, провокирана именно от обстоятелства, свързани с личността и действията на нападателя. Затова настоящото законодателно предложение е свързано с необходимост от създаване на възможност на жертвата на нападението за по-адекватна защита в случаите, когато това нападение би засегнало живота и телесната и неприкосновеност.

Сегашната наказателно-правна уредба възлага прекалено високи изисквания към жертвата, в случай на нападение срещу нея, самостоятелно и то буквално незабавно да извърши една обоснована цялостна преценка за характера и интензивността на нападението, отчитайки всички обективни и субективни критерии на нападението и на нападателя при преценката какви точно действия да предприеме жертвата, за да се защити. И съответно да извърши такива действия, които съобразно тази преценка, да не превишават пределите на неизбежната отбрана.

Обикновеният гражданин, който няма ежедневен досег с подобни противоправни прояви, а същите се явяват очевидно инцидентни събития в неговия живот, няма професионалния опит за подобна експресна преценка и съответно за реакция, съобразена със законовите критерии и със съдебната практика, свързана с института на превишаване пределите на неизбежната отбрана.

Систематичното място на предложението е преди специалните случаи, той като то създава един общ критерий за преценка на случаите, в които няма превишаване пределите на неизбежната отбрана.

2. По отношение престъпленията против собствеността: Както бе посочено по-горе, поради продължаващото се и засилващото се обезлюдяване на регионите, както и поради обедняването на населението се увеличава процентът на престъпленията против собствеността. Заради липсата на служители на полицията по малките населени места и особено в селата, една съществена част от престъпленията против собствеността не биват съобщавани на органите на реда, а други, дори и да бъдат съобщени, не биват разкривани въобще.

На следващо място останалите случаи на такива престъпления - тези, които биват разкривани, доста пъти биват определяни като „маловажни случаи“ поради критериите, залегнали в наказателния процес и съобразяващи стойността на откраднатото съобразно с размера на минималната работна заплата като долна граница за инициране на наказателна репресия срещу извършителя. При стойност на откраднатото или повредено имущество, по-ниска от минималната работна заплата, то не се осъществява тази наказуемост на деянието.

По данни на НСЛС за периода 2020- 2022 г. общият брой досъдебни производства, образувани по чл. 194 ал. 2 НК и разпределени на следовател са 6218 (шест хиляди двеста и осемнадесет), а само за първите пет месеца на 2023 г. са 905 (деветстотин и пет) броя. На лице са статистически данни, които сочат трайна тенденция на нарастване на престъпни деяния, реализиращи хипотезата на цитираната норма.

Като резултат от всичко гореизложено в съвкупност, голяма част от престъпленията против собствеността не получават никаква наказуемост, а отнетите вещи, пари или ценности никога не биват възстановявани или заместени, респективно - пострадалите не биват обезщетени с тяхната парична равностойност именно защото е ясно за всички, че деецът ще остане безнаказан, дори и деянието да бъде разкрито. Единствените потърпевши от тази процесуална дейност са пострадалите лица от тези престъпления, определяни като „маловажни случаи“. А поради липсата на наказуемост и поради създаването по този начин чувство за безнаказаност дейците извършват повторни или рецидивиращи деяния (най-често други, последващи кражби). Всичко това създава необходимост от премахването на т.нар. маловажен случай на престъпленията по Глава пета „Престъпления против собствеността“ за ангажиране на държавния апарат за противодействие срещу точно този вид престъпления.

3. С цел изпълнение на комплексната цел на наказанието по чл.36 от Наказателния кодекс, следва да се обърне по-голямо внимание на престъпленията, целящи набавяне на някаква имотна облага, които се извършват чрез използването на моторни превозни средства, или когато по отношение на предмета на престъплението е използвано моторно превозно средство (за извозването му, за транспортирането му, за разпространението на наркотични вещества и т.н.). За пресичане на подобни престъпления и за по-успешна борба с тях е необходимо наказателната репресия срещу извършването им да включва и поне временно отнемане на моторно превозно средство в полза на държавата, или конфискация в полза на държавата. Това касае редица широко разпространени престъпления – като се започне от извършването на кражби, премине се през транспортирането на незаконно добити дърва и дървен материал или незаконно транспортиране на икономически мигранти, и не на последно място установяването на водачи на моторни превозни средства, управляващи ги след употреба на алкохол или наркотични вещества или техни аналози.

Във всички тези случаи е необходимо да се пресече възможността за последващо извършване на други престъпления от същия вид и то отново чрез използване на същото моторно превозно средство. За целта е необходимо моторното превозно средство, използвано за извършване на престъплението или за транспортиране или извозване на предмета на престъплението да не бъде допускано отново на пътя за един дълъг период. Това не може да бъде постигнато ефективно единствено чрез неговото deregистриране или чрез простото сваляне на регистрационните му табели. Според нас ефективният начин това да се случи е чрез временното принудително отнемане на моторното превозно средство за един немалък период, в който то да бъде извън владението на дееца; и едновременно негово спиране от движение за същия период.

4. Сравнително новата разпоредба на чл.234г. НК има нужда от допълнително прецизиране, тъй като използваният термин „по занятие“ създава големи трудности за доказване на съответната престъпна дейност - същият поставя изискване пред разследващия орган да докаже, че нейното извършване е именно по занятие от дееца. По-удачно би било да се търси

фокус върху възмездността на извършвания превоз, доколкото това деяние винаги бива извършвано във всички случаи с цел набавяне на имотна облага.

5. Браконьерството е посегателство върху живата природа. Нерегламентираният лов представлява вредносна намеса в дивечовите популации и екосистемите. Браконьерството е причина за сериозен дисбаланс в структурите на популациите и нарушава процесите в тях. Дивечовите популации представляват едно цяло, което освен от отношенията между отделните животински видове се влияе и от средата в която живеят. Въпреки регламентираното отглеждане на дивеч в изкуствена среда с което цели чрез имитиране на среда да се компенсират загубите и да се запазят видовете, то браконьерството продължава да нанася щети както върху свободните популации, така и върху стопанисвания дивеч. Стопанисващите дивеч правят големи вложения от биотопи, храни и влагат в създаването на условия, свързани с конкретни изисквания, но въпреки това за реализацията на глава дивеч така щото да се реализират приходи и да се компенсират разходите са необходими от 7- 12 години. Така например за благороден елен с маса от 12 кг. Стопанисващият губи 13 800 евро- отстрелна такса и 450 евро себестойност на месото, отделно косвени разходи през 10-12 години период на отглеждане. Ето защо считаме, че предвидените към момента в закона наказания са несъответстващи за степента на обществена опасност и са наложителни промени в посока завишаване на санкциите.

6. В последното десетилетие престъпленията против транспорта придобиха все по-трайна и ярка следа в обществото, поради трагичните последици, довели до множество загинали невинни жертви на пътя, включително и пешеходци. Голяма част от тези престъпления са извършени след движение с несъобразена скорост и/или след употреба на алкохол над допустимите норми и/или забранени субстанции, а също и от неправоспособни водачи. Като резултат пътно-транспортните произшествия с МПС, управлявани от такива лица и в така описаните по-горе обстоятелства, в доста хипотези от практиката резултират извън платното за движение; или последиците от тези ПТП настъпват извън платното за движение – на тротоари, спирки на градския транспорт, дори във витрини на търговски обекти. Общото при тях е типът управление на МПС, при който не е упражнен достатъчен контрол от страна на водача, който сам се е поставил в това положение и то е напуснало (неуправляемо или с висока скорост) платното за движение.

Съгласно чл.5, ал.2 ЗДвП (2) Водачите на пътни превозни средства са длъжни да бъдат внимателни и предпазливи към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците. Водачите на МПС са длъжни да ги управляват със скорост, съобразена с пътните условия и да не допускат напускането на платното за движение, създаващо опасност за живота и здравето на околните, както и настъпване на пътно-транспортно произшествие. Затова и престъпления като обществено известния трагичен случай с две жертви – пешеходки, които са се намирали извън платното за движение, на тротоара, зад обезопасителни метални заграждения – е редно да получават по-тежки наказания, като обстоятелството „тротоар или друга площ, извън границите на платното за движение“ следва да бъде въздигнато в квалифициращ признак на деянието по чл.343 алинея 3 от Наказателния кодекс. Към настоящия момент е налице празнота в закона по отношение на това конкретно обстоятелство, като единствен квалифициращ признак, свързан с платното за движение е, ако деянието е извършено на пешеходна пътека. Така се получава, че когато при пътно-транспортно произшествие, случило се на тротоар, спирка и т.н. е причинена средна, тежка телесна повреда или смърт, то това не е критерий, който да утежнява вината и да води до по-тежка наказуемост на деянието.

Тази законодателна празнина следва да бъде преодоляна.

Необходимо е уредбата на наказанията, която е остаряла, да бъде осъвременена. Наказанията лишаване от свобода да бъдат увеличени с оглед изключително тежките последици от извършваните разнообразни престъпления по този раздел. Увеличение над 5 години лишаване

от свобода ще позволи и използването на специални разузнавателни средства за разкриването на този род престъпления.

Освен това е нужно същите да бъдат унифицирани, защото за някои от тях и понастоящем има голям размер на глобите, а при други – този размер е все още символичен, като законодателната уредба не е променяна в някои от разпоредбите от 2009г.

Необходимо е и да се въведе институтът на конфискацията на част от имуществото на дееца в някои случаи, когато става въпрос за участие или ръководство на организирана престъпна група за купуване на гласове.

С промените в чл. 149 и чл. 152 се завишават наказанията за престъплението блудство по отношение на лица, чийто жертви са станали обект на престъпление в собствените си домове, където е извършено или на жертви, които са по-големи във възрастово отношение от дееца, а и следователно често -пъти безпомощни. Предложенията целят защита на старите и самотни хора, които живеят в обезлюдени села, кметства и квартали в покрайнините на големите градове, където все по-често органите на МВР не могат да отреагират на време поради липса на ресурс.

Ръстът на нападение на самотни стари хора с цел грабеж и удовлетворение на полово желание със съвукопление или без такова е застрашителен. Той е и една от нестопанските причини за бързото обезлюдяване на малките населени места.

Макар и нарочно да не се обнародва статистика за точно този тип престъпления поради опасения от основателни притеснения за преписване в обществото авторство на повечето деяния на лица от малцинствен произход, то заглавията на медиите от повече от 20 години насам говорят сами по себе си за пандемичния ръст на престъпления срещу стари хора по полови подбуди:

„29- годишен изрод изнасили баба на 82 години от сунгурларското село Берово“-
bourgas-news.com- 03.06.2007 г.,

“Поредна пребита и изнасилена старица в Добричко”- dnes.bg, 19.11.2015 г.,

„Изверг нахлу в дома на беззащитна старица и я изнасили брутално, а после...“, blitz,
06.03.2024 г. ,

„Сериен изнасилвач се гаври с 80-годишна старица в Берковица“- Plovdiv-press.bg-
06.03.2024 г.,

“ Изверг опита да изнасили 87-годишна старица”- facti.bg , 09.04.2013 г.,

“Изнасилиха старица в Малко градище”- dariknews.bg, 14.08.2017 г.,

“86-годишна жена е изнасилена в дома си в Кочани” - Free Press, 2020 г.

“На 20 000 лева оцениха страданието на изнасилена старица”- pronewsdobrich.bg,
16.05.2018 г.,

“Изверг нахлу в дома на самотна старица и я изнасили”- plovdiv24.bg, 31.08.2020 г.,

“ Съсед изнасили старица в дома ѝ”- DnesPlus, 12.10.2017 г.;

“Изнасилиха баба в хасковското село Малко градище”, trud.bg, 14.08.2017 г.;

“ Задържаха непълнолетен, изнасилвил старица”- rns.bg, 3.11. 2016 г.,

“ Изнасилвач дебне възрастни жени в Радомирско”-news.bg, 04.10.2010 г.

“ Скитник изнасили 80-годишна болна старица в Монтанско”- lura.bg, 06.03.2024 г. и още, и още, и още заглавия от подобно естество.

Изкореняването на подобен тип престъпления, които хвърлят едно изключително грозно петно върху обществото ни може да се извърши само с крути мерки и завишаване размерите на наказанията с цел генерална превенция.

7. През периода от 1991 г. до 2015 г. са извършени общо 38 изменения и допълнения на този раздел с 10 законодателни акта, като са уредени нови 13 престъпни състава. Провежданата от българската държава в периода след 1990 г. наказателна политика за защита на политическите права на гражданите се изразява в две насоки: разширяване на защитата чрез криминализиране на нови престъпни състави и увеличаване на предвидените за тях наказания.

КРБ от 1991 г. в чл. 42, ал. 1 прогласява основното активно изборително право на гражданите – правото да избираш, чл. 65, ал. 1 и чл. 95, ал. 1 прогласява правото да бъдеш избран за народен представител и за президент, в чл. 11 е прогласен политическият плурализъм, а чл. 6, ал. 1 установява равенството на гражданите и недискриминацията по признак политическа принадлежност. В контекста на посочените изменения в установения конституционен модел на политическата система в страната, се е наложило и извършването на преоценка на съществуващата наказателно-правна защита, последвало с изменението на НК от 1991 г., заглавието на раздел III е променено от „Престъпления против изборителното право” на „Престъпления против политическите права на гражданите”.

В първоначалната си редакция Раздел III криминализира само престъпленията против изборителните права на гражданите, като са уредени 3 престъпни състава – по чл. 167, чл. 168 и чл. 169 от НК. През 1982 г. е направено първото изменение, като е увеличен размерът на наказанието глоба от „до 100 лева” на „до 300 лева” за престъплението по чл. 168 от НК. Обхватът на предоставяната в периода до 1990 г. наказателно-правна защита следва системата на прогласените политически права в двете конституции от 1947 г. и от 1971 г., в които изрична регламентация намира само активното изборително право. В КНРБ от 1971 г. правото на свободно сдружаване на гражданите в политически партии е прогласено едва с изменението ѝ през 1990 г., когато се създава нова ал. 2 на чл. 65, прогласяваща, че политическите партии са основна форма за свободно сдружаване на гражданите за участие в политическия живот, а правото на свободно изразяване на мнение на въпроси от политически характер е прогласено при същите изменения с допълването на чл. 54, ал. 2 от КНРБ.

Статистиката сочи, че броя на регистрираните престъпления против политическите права се наблюдават през 2009 г., когато ръстът е над 1400% спрямо предходната година и през 2015 г., когато ръстът е над 1500%, съотнесено спрямо броя на тези престъпления през предходната година. Макар и през двете години са провеждани избори, то ръстът на регистрираните престъпления се дължи на предприетите в тези периоди значителни промени в наказателно-правната уредба на престъпленията против политическите права на гражданите. Ръстът през 2009 г. е по-скоро реакция вследствие на активизиране на органите по разкриване и разследване на престъпленията по време на провеждания вот през 2009 г., с цел за да се демонстрира ефективността на законодателната промяна, като този интерес към разкриването на престъпленията против политическите права на гражданите утихва през годините на следващите три избора. Липсата на ефективност в борбата с престъпността против политическите права на гражданите доведе до новите големи законодателни промени през 2014 г. и през 2015 г. В резултат от тези промени през 2015 г. се установява невиджан пик на регистрираните престъпления против политическите права – над 16 пъти повече спрямо предходната 2014 г., която също е изборна, но абсолютното число на регистрираните престъпления е едва 346, което на фона на данните от различни социологически проучвания за скритата престъпност против изборителните права и т.нар. „контролиран вот” е пренебрежимо малко в абсолютни цифри число. След 2015 г. отново има спад в регистрираната престъпност на половина – до 151 през

2016 г., която също е изборна. Данните показват, че и законодателните промени през 2015 г. също водят до едно демонстрационно повишаване на ефективността на органите по разкриване на престъпленията по време на конкретния избор и съществено занижаване на интереса към разкриването на тези престъпления след въпросния избор и по време на следващия.

На местните избори се отчита двойно увеличение на сигналите и досъдебните производства за изборни престъпления в сравнение с местния вот през есента 2019 г. Само в последната седмица преди балотажите през октомври - ноември 2023 г. сигналите са нараснали с 1/3 в сравнение с периода на цялата предизборна кампания и първия тур на местния вот като най-много сигнали за купуване на гласове и други изборни престъпления е имало в Бургас, Пазарджик и Благоевград.

Във връзка с проведените на 27.10.2024 г. избори за 51-во Народно събрание във Върховна прокуратура се обобщава постъпилата от прокуратурите в страната информация за образуваните преписки и досъдебни производства за престъпления против политическите права на гражданите.

От началото на предизборната кампания до 14,00 часа на 28.10.2024 г. са образувани 115 досъдебни производства и 1025 преписки. По апелативни райони досъдебните производства, свързани с изборите, са разпределени както следва: АП-София - 37; АП-Бургас – 32; АП-Пловдив - 6; АП-Варна – 31; АП-Велико Търново - 9.

По време на последната предизборна кампания за предсрочни парламентарни избори (27.09-27.10.2024 г.) са получени 984 сигнала и извършени са 73 ареста.

От всички получени сигнали (за периода 27.09-27.10.2024 г.) 724 са свързани с купуване на гласове в полза на политически партии или коалиции, 80 – за неправомерна агитация, 14 – за унищожаване на имущество, 3 – за корпоративен вот и 163 – за други нарушения, свързани с изборния процес. Съставени са **1934** предупредителни протокола по чл. 65 от ЗМВР. Задържани са 73 лица и са образувани 128 досъдебни производства (115 от тях по чл. 167-169г от НК), като 84 са разследвани по общия ред и 44 са бързи производства.

Предвид изложената ситуация с трайни тенденции за престъпления против избирателните права на гражданите промените в разпоредбите на чл. 167 и 169 б ще постигнат превантивна и възпитателна мярка в младите гласоподаватели и пресичане в зародиш на бъдещи изкривявания на народната воля в местни и парламентарни избори или референдуми.

8. С промените в разпоредбите на чл.354 и 354 а се цели пресичане на увеличаване броя на наркотично зависимите още в най- млада възраст. 300 000 българи имат ежедневен или временен опит с наркотични вещества, отчита доклад на Държавния департамент на САЩ за България. Това е 4,6% от цялото население. Превенцията е специално насочена към малолетни и непълнолетни наркозависими или попадащи в рисковите групи (възраст от 12 до 19 години - до завършване на средно образование) и продължили образованието си в университетите. Статистиката показва възходяща тенденция за малолетни и непълнолетни лица, преминали през детски педагогически стаи в периода 2013 – 2023 г. както следва 2013 г.- 342 , 2014 г.- 356; 2015 г.- 406; 2016 г. - 407, 2017г.-421, 2018 г.-475, 2019 г.-451, 2020 г.-354, 2021 г.- 335 ,2022 г.- 402 , 2023 г.- 412. България оглавява европейската класация за ранна употреба на наркотични вещества, едва на 12-13-14 години, сочат данни на Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (EMCDDA). Непълнолетната група се изравнява процентно с тази на 18-30-годишните, които употребяват дрога. Съгласно проведена анкета в 50 училища в над 15 града в страната след проведени анонимни анкети с хиляди подрастващи данните сочат, че 70%

от децата между 12 и 15 г. вече имат опит с алкохол и марихуана. А 30% от тях са експериментирали и с допълнително вещество, най-често амфетамин.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов

Стефан Николов Стефанов

Светко Ангел

Климент Пименов Иванов

Георги Хрисимиров Иванов

Евгени Кочев Евгенов

**ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
НА ЗАКОНОПРОЕКТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАТЕЛНИЯ
КОДЕКС**

1. По отношение на конкретизиране пределите на неизбежната отбрана, с тази законодателна промяна ще се постигне по-голяма възможност по силата на закона за противодействие на престъпленията против личността. Ще се постигне по-добра защита на гражданите срещу посегателства против телесната им неприкосновеност и против техния живот. Със законодателната промяна ще се постигне една предварителна законова защита на жертвата при тежки посегателства, в случай че предприема насрещни действия, за да се защити срещу посегателство спрямо нейния живот или телесна неприкосновеност, като се избегне последваща виктимизация на жертвата чрез осъществяване на наказателна репресия срещу нея за превишаване пределите на неизбежната отбрана.

2. С премахването на т.нар. „маловажен случай“ само за конкретен вид престъпления – тези против собствеността на гражданите – ще се постигне по-ефективна и по-всеобхватна наказуемост и ще бъде постигнат превантивен ефект. Пряк ефект ще е възможността за претендиране на отговорността на дееца за причинените вреди, тъй като той вече няма да може да се освободи от нея чрез инструмента „маловажен случай“, а също и репариране на причинените имотни вреди в някои случаи. Промяната няма да афектира останалата наказателно-правна уредба и ще продължава да намира приложение в Наказателния кодекс.

3. По отношение на законодателните промени, свързани с временно принудително отнемане на МПС, то след като се отнеме временно въпросното МПС от владението на дееца, така се гарантира, че същото няма да бъде използвано отново за извършване на друго такова престъпление. Това несъмнено ще има превантивен ефект и така драстично ще намалее случаите на редица престъпления, при които се преследва набавяне на имотна облага, за извършването на които е използвано моторно превозно средство или предмета на престъплението е извозен или транспортиран чрез моторно превозно средство от дееца. А това от своя страна ще разтовари работата на разследващите органи, на обвинителите и на съдилищата.

Приложението на тази законодателна промяна е свързано с организация на охраняеми паркинги, на които да бъдат съхранявани временно отнетите моторни превозни средства, но без възможности нерегламентирано демонтиране от неизвестни лица на части от тях с цел имотна облага чрез последващото им продаване онлайн, в резултат на което не са един или два случаите на осъдена дирекция на МВР за обезщетение за вреди от установени липси по временно отнети МПС-та на паркинги, охранявани от полицейски служители – като например Решение по гр.д.6629/2017г на СРС, 43 с-в. Макар че от друга страна опасността да бъде разглобен и опоскан автомобил, временно отнет и разположен на охраняем от МВР паркинг и никой служител на министерството да не понесе отговорност за това, би следвало да има достатъчно превантивен ефект за дейците срещу извършването на визираните в законопроекта престъпления.

4. Законодателната промяна в чл.234г. НК с така предложеното прецизиране на елементите на фактическия състав на престъплението ще доведе до по-лесна разкриваемост и респективно до ефективна наказуемост на този род деяния. Това като ефект ще намали случаите на нерегламентирани превози, което от своя страна ще има социално-икономическо отражение - ще помогне на легалните превозвачи да оцелеят.

5. По отношение на престъпленията против транспорта: Пряк резултат от тази законодателна промяна ще бъде преодоляването на законодателната празнина, съществуваща

понастоящем в разпоредбата на чл.343, ал.3 от Наказателния кодекс, където местопроизшествието не е изрично посочено като квалифициращ признак на престъплението, с изключение на признака „извършено на пешеходна пътека“. Тази законодателна промяна ще позволи по-тежка наказуемост за деяния, извършени чрез управление на МПС с инцидентното му навлизане и то неуправляемо на други площи, намиращи се извън пътното платно, на които се намират пешеходци – като тротоари, спирки на общественя транспорт и други, тъй като тези конкретни престъпления са с изключително висока степен на обществена опасност.

Наред с това ще получават много по-справедливи наказания (съобразно обществената нагласа) и деянията, при които е причинена смърт, особено в случаите по чл.343 алинея 3-та. Ще бъде изоставено разбирането, че престъпленията, при които е отнет живот след като деецът сам се е поставил в това положение след умишлена употреба на алкохол във високи количества или наркотични вещества, при неспособност или при умишлено превишаване на допустимата скорост с много високи стойности, са извършени при непредпазливост. Защото това не е така и тези конкретни (но вече масови и масово отразявани сред обществеността) престъпления, извършени главно от чувство за безнаказаност и грубо незачитане на общественя ред са своего рода умишлени престъпления.

Като важен резултат горната законодателна промяна ще доведе и до по-голяма превенция на тези пътно-транспортни произшествия, тъй като се очаква с оглед по-тежките санкции и с угрозата временно да им бъде отнето управляването от тях МПС, водачите да подхождат с по-голямо внимание към управлението (и към своето състояние за управление на МПС) при участието си в движението. Респективно да не допускат да шофират в състояние след употреба на алкохол, наркотични вещества или техни аналози, да спазват скорост или състояние, с което да не допускат създаване на пътно-транспортно произшествие, своевременно напускане на пътното платно за движение и създаване на пряка и директна опасност за живота и здравето на пешеходците и другите лица, участници или неучастници в движението.

6. Увеличаването на наказанията за браконьерство ще спомогне за увеличаване на дивите популации, които през последните десетилетия се оказаха силно застрашени от изчезване поради незаконен отстрел, незаконен дърводобив и екологично замърсяване. Със завишаване на наказанията ще се окаже превантивно въздействие и ще се повиши нивото на правно съзнание в евентуални извършители на деяния по чл. 235 НК.

7. Насилието над стари хора в малките и обезлюдяващи български населени места с цел грабеж, съпроводено и с удовлетворение на полово желание придоби пандемичен характер през последните години и хвърля срамно петно върху българското общество, което като че ли е безсилно да се справи с проблема. Ето защо първото измерение на въздействие е в чисто морален аспект и ще е силен знак в подкрепа на старите хора и на българското семейство, чийто стожер се явяват и те. В материален към настоящия момент съгласно проучване на Института за изследване на населението и човека при БАН от 2024 г. 40% от територията на страната е демографска пустиня. Една от причините за това е липсата на сигурност за старите хора, които след пенсионирането си предпочитат да се оттеглят на отдалеч от пренаселените градски центрове. В съвкупност от бъдещи икономически мерки, подобряване на логистика и засилване на генералната превенция, процесът на обезлюдяване може да бъде обърнат в положителна посока.

8. Със завишаване наказанията за престъпления против политическите права на гражданите ще се окаже въздействие в положителна посока да се намелят увеличените случаи на тези деяния. Това е особено необходимо в ситуация на перманентна политическа криза, в каквата се намира страната само през последните 3 години през които се проведеха 7 предсрочни

парламентарни избори. От своя страна това ще унищожи до голяма степен и един от основните инструменти на престъпно влияние на сформирани олигархични групи на местно и национално ниво за вмешателство в политическия процес.

9. 300 000 българи имат ежедневен или временен опит с наркотични вещества, отчита доклад на Държавния департамент на САЩ за България. Това е 4,6% от цялото население. Превенцията в настоящото изменение на чл. 354 и чл. 354 а е специално насочена към малолетни и непълнолетни потенциални наркозависими и наркозависими или попадащи в рисковите групи (възраст от 12 до 19 години - до завършване на средно образование) и продължаващи образованието си в университетите. Статистиката показва възходяща тенденция за малолетни и непълнолетни лица, преминали през детски педагогически стаи в периода 2013 – 2023 г. както следва 2013 г.- 342 , 2014 г.- 356; 2015 г.- 406; 2016 г. - 407, 2017г.-421, 2018 г.-475, 2019 г.-451, 2020 г.-354, 2021 г.- 335 ,2022 г.- 402 , 2023 г.- 412. България оглавява европейската класация за ранна употреба на наркотични вещества, едва на 12-13-14 години, сочат данни на Европейския център за мониторинг на наркотици и наркомании (EMCDDA). Непълнолетната група се изравнява процентно с тази на 18-30-годишните, които употребяват дрога. Съгласно проведена анкета в 50 училища в над 15 града в страната след проведени анонимни анкети с хиляди подрастващи данните сочат, че 70% от децата между 12 и 15 г. вече имат опит с алкохол и марихуана. А 30% от тях са експериментирали и с допълнително вещество, най-често амфетамин.

Хората, които нашата система официално регистрира като употребяващи наркотици, обикновено са потърсили помощ. Ако в САЩ от 300 милиона наркозависими годишно се лекуват 3 милиона, т.е. 1%, у нас от 300 хиляди в досег с дрога се лекуват 300, т.е. 0,1%.

Въздействието ще е пряко и положително по отношение здравно-осигурителната и образователната системи, върху намаляване броя на хазартно зависимите, върху подобряване психологическия климат в редица български семейства и в дългосрочен план върху кадровия резерв на пазара на труда.

Решението на проблема минава и през пресичане броя на увеличаващите се в перспектива зависими чрез увеличение тежестта на наказание за разпространение на места, където се намират младите хора.

1. Заинтересовани страни
  - Органите на съдебната власт;
  - всички български граждани.

2. Анализ на разходи и ползи

Настоящият законопроект не изисква допълнителни финансови средства.

3. Административна тежест и структурни промени

Не се предвиждат.

ВНОСИТЕЛИ:

Костадин Тодоров Костадинов

Петр Николаев Петров

Готто Илья
Климент Николаевич Уланов

Георгий Христович Уланов

Евгений Борисович Жаров